

KLASICIZEM

- ❖ klasika - classicus - prvovrsten
- ❖ klasicizem: obdobje in slog v evropski umetnosti, predvsem v 17. stol., vezan predvsem na plem. družbo; zanj je značilno, da se je zgledoval po antiki in posnemal predvsem njeno umirjenost, uravnoteženost, jasnost in razumno urejenost; pri nas klasicizma ni!
- ❖ zvrsti in vrste:
 - dramatika - tragedija, komedija (trageda: Corneille, Racine; komediograf: Molière)
 - basni (basnopisec: Lafontaine)
 - filozofska proza
 - roman
- ❖ Boileau → načelo trojne enotnosti je postavil kot formativ (dejanje v 24ih urah, ves čas isto prizorišče, nič stranskih dogajanj); zavzemal se je, da ne bi mešali tragedije s komedijo → »Naj bodo dramske vrste čiste.«
- ❖ začetki eseja (polliterarna proza): Montaigne, Pascal; skupno ime za pisce esejev → francoski moralisti;
- ❖ klasicistična komedija: nanjo je vplivala renesančna Commedia dell`arte; glavni komediograf je bil Molière, ki je smešil hipohondrije, tiranske ljudi, ljubosumne ženske, skopuhe...; *satirična komedija-kritizira s smešenjem*; dve vrsti komike → komika degradacije (poniževanje; sem spada satirična), komika promocije (vzdigovanje; nikogar ne žali direktno)

JEAN BAPTISTE POQUELIN (MOLIÈRE)

- rodil se je l. 1622 meščanski družini v Parizu
- študiral pravo in teologijo
- sodeloval v potujoči gledališki skupini
- pisal za dvor, bil tudi igralec in režiser

- večina del so komedije (značajske in satirične)
- na njegovo komedijo je vplivala renesančna Commedia dell`arte
- okrog 30 del:
 - * Namišljeni bolnik
 - * Šola za žene
 - * Skopuh
 - * Tartuffe
 - * Izsiljena ženitev / Svatba po sili
 - * Ljudomrznik
 - * Žlahtni meščan
 - * Don Juan ali Kamniti gost
- umrl je l. 1670 na odru po predstavi Namišljeni bolnik

Tartuffe (Molière)

- vsebina: V hišo uglednega meščana Orgona se vsili Tartuffe. Očaral ga je s pobožnostjo. Ostali ga spregledajo in skušajo Orgona prepričati. Nato Orgon Tartuffu za ženo hoče dati hčerko Marijano, ki je že zaročena z Valerom. Tartuffa spozna še Orgonova žena, ko jo začne osvajati in Elmira možu predlaga, naj skrit pod mizo prisluškuje pogovoru. Orgon končno spozna resnico, vendar prepozno, saj je premoženje že prepisal nanj. V dogajanje poseže kralj (ko nekdo od zunaj razreši dogajanje → deus ex machina), ki pomilosti Orgona, Tartuffa pa spozna za zločinca.
- satirična komaedija – kritizira s smešenjem
- tema: svetohlinstvo in naivnost
- najprej uprizorjena v Versaillu l. 1664, vendar takoj prepovedana
- šele 5 let kasneje uprizorjena za ljudstvo